

Enquête resultaten

Wijkuitvoeringsplan Clusterwoningen 2025

Gemeente Renkum

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding	3
Leeftijden respondenten	13
Huidige situatie verduurzaming	3
Huidige warmteoplossing	3
Getroffen verduurzamingsmaatregelen	4
Wensen en voornemens verdere verduurzaming	4
Barrières bij verduurzaming	7
Vragen over verduurzaming	7
Aardgasvrij verwarmen	9
Belang van aardgasvrij verwarmen	9
Redenen aardgasvrij verwarmen	10
Bezwaren aardgasvrij verwarmen	11
Wijkuitvoeringsplan	12
Wensen voor betrokkenheid	12
Algemene vragen en opmerkingen	13
Conclusie	15

Inleiding

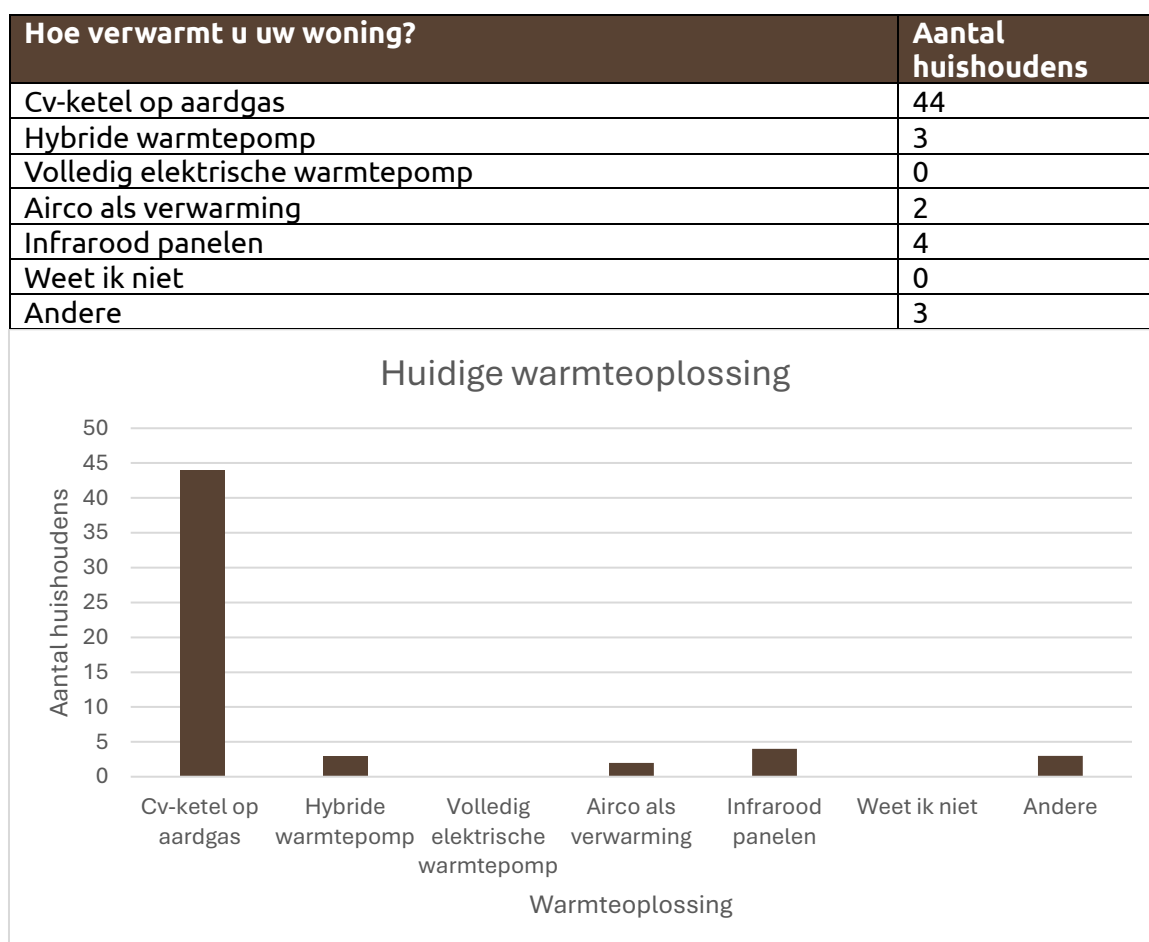
In de periode januari – april 2025 hebben inwoners van de Clusterwoningen gelegenheid gehad om de enquête in te vullen. 50 van de 334 huishoudens hebben dit gedaan en daarmee is 15% van de huishoudens bereikt. Het doel van de enquête was om inzicht te krijgen in onder andere de huidige situatie met betrekking tot isoleren en verduurzamen en de houding van bewoners ten aanzien van aardgasvrij wonen. Daarnaast is er met deze enquête opgehaald welke vragen er leven en hoe bewoners geïnformeerd en betrokken willen worden.

Een belangrijke kanttekening hierbij is dat niet achterhaald kan worden of deze enquête resultaten representatief zijn. Het ligt voor de hand dat bewoners die enthousiast zijn over verduurzaming of juist kritisch zijn eerder geneigd zijn om de enquête in te vullen, terwijl het ‘stille midden’ de enquête mogelijk niet heeft ingevuld.

De resultaten geven een dus indicatie van de huidige situatie en de standpunten van inwoners, zonder dat deze volledig zijn. Gedurende het traject om te komen tot het wijkuitvoeringsplan worden inwoners op verschillende manieren uitgenodigd om hun wensen, vragen, zorgen en ideeën te delen. De enquête is onderdeel van een breder participatietraject.

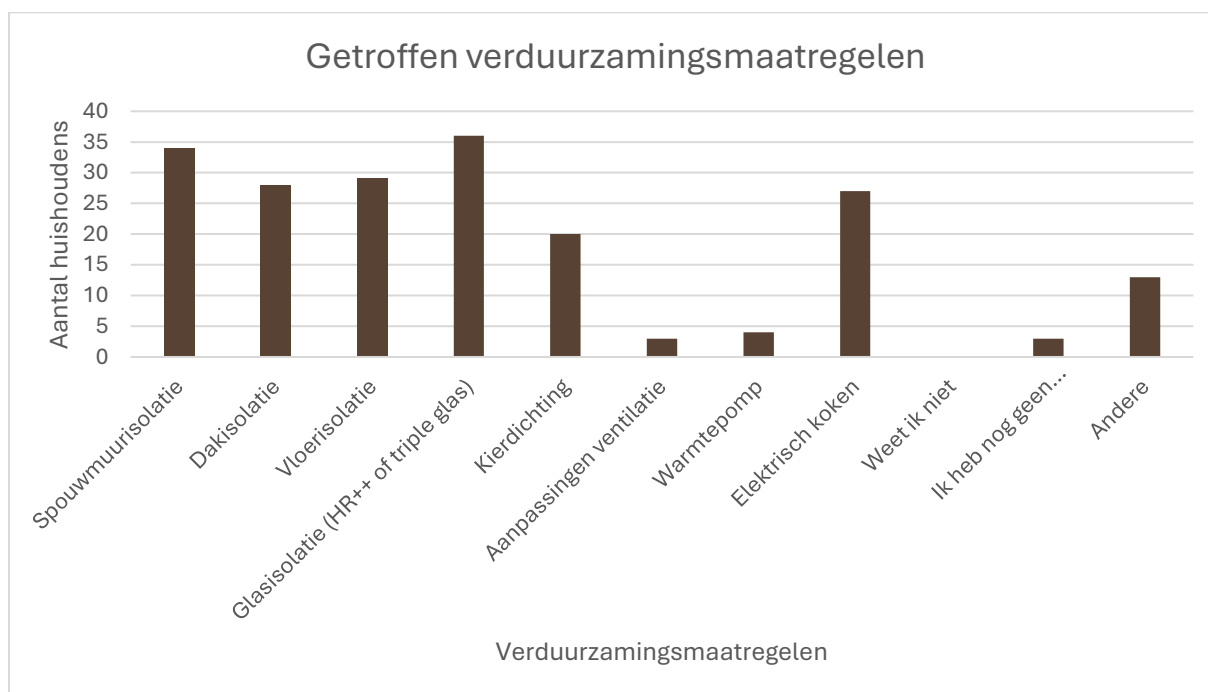
Huidige situatie verduurzaming

Huidige warmteoplossing

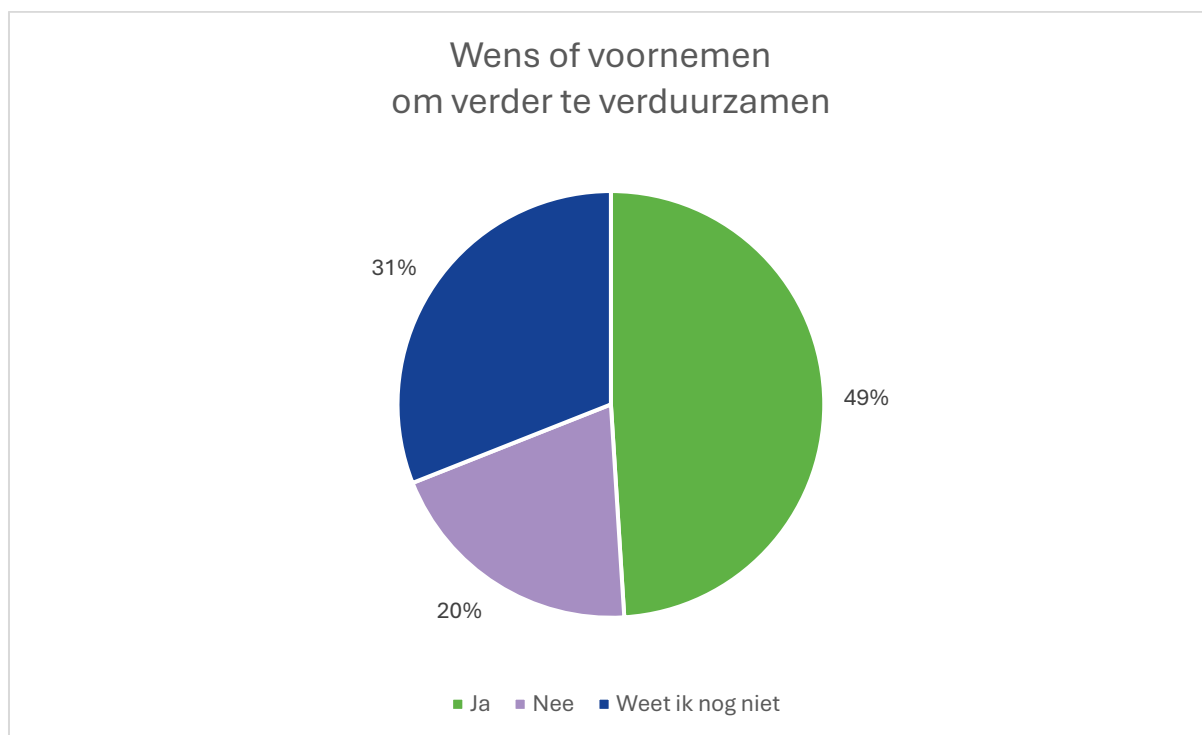
Getroffen verduurzamingsmaatregelen

Welke maatregelen om te verduurzamen heeft u al genomen? Meerdere antwoorden mogelijk	Aantal huishoudens
Spouwmuurisolatie	34
Dakisolatie	28
Vloerisolatie	29
Glasisolatie (HR++ of triple glas)	36
Kierdichting	20
Aanpassingen ventilatie	3
Warmtepomp	4
Elektrisch koken	27
Weet ik niet	0
Ik heb nog geen verduurzamingsmaatregelen genomen	3
Andere, namelijk: douche wtw, vloerverwarming, zonneboiler, zonnepanelen, aluminium kozijnen, gevelisolatie.	13

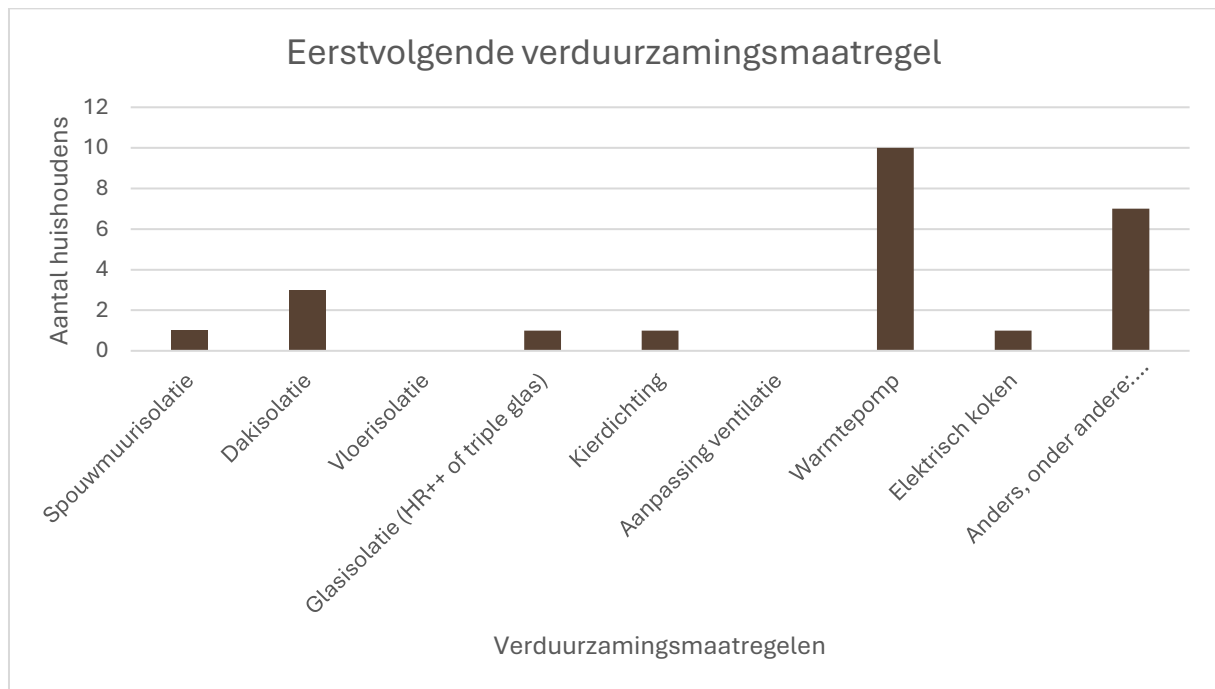
Wensen en voornemens verdere verduurzaming

Wilt u uw woning verder verduurzamen?	Percentage huishoudens
Ja	49
Nee	20
Weet ik nog niet	31

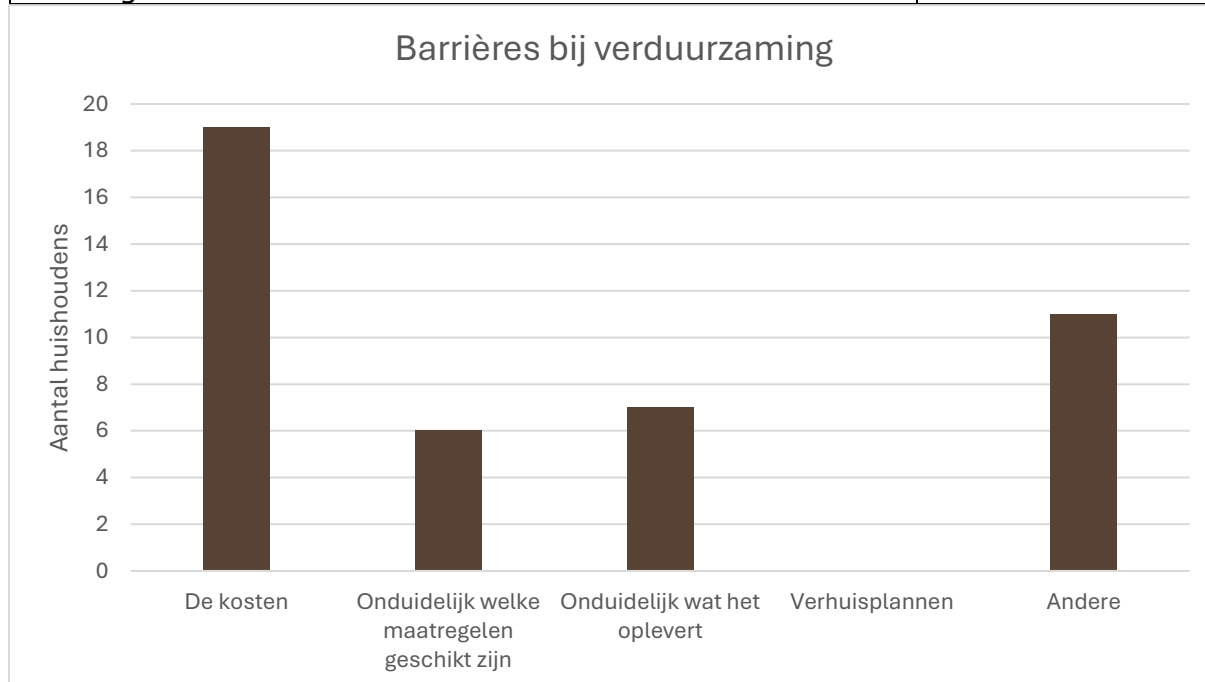
Welke verduurzamingsmaatregelen wilt u als eerste toepassen?	Aantal huishoudens
24 respondenten, vraag alleen getoond bij 'ja' op de vorige vraag	

Spouwmuurisolatie	1
Dakisolatie	3
Vloerisolatie	0
Glasisolatie (HR++ of triple glas)	1
Kierdichting	1
Aanpassing ventilatie	0
Warmtepomp	10
Elektrisch koken	1
Anders, onder andere: gevelisolatie, vacuümglas, WTW, kunststof kozijnen, isoleren voordeur.	7

Barrières bij verduurzaming

Wat houdt u nu tegen om (meer) verduurzamingsmaatregelen te nemen? 32 respondenten, vraag alleen getoond bij 'ja' of 'nee' op de vraag: wilt u uw woning verder verduurzamen? Meerdere antwoorden mogelijk	Aantal huishoudens
De kosten	19
Ik weet niet welke verduurzamingsmaatregelen het meest geschikt zijn voor mijn situatie	6
Het is niet duidelijk wat het me oplevert	7
Ik verwacht niet lang meer in mijn huidige woning te wonen	0
Anders, onder andere: - onbetrouwbaar beleid van de overheid (2) - verwachting onvoldoende of dure elektriciteit - laag verbruik waardoor maatregelen niet kunnen worden terugverdiend - maatregelen aanpassen aan toekomstige warmteoplossing (2) - problemen met vochthuishouding - vergunningplicht bij keroliet voorgevel - onnodig en daarom verspilling van energie en (schaarse) grondstoffen	11

Vragen over verduurzaming

6 respondenten, beantwoording niet verplicht

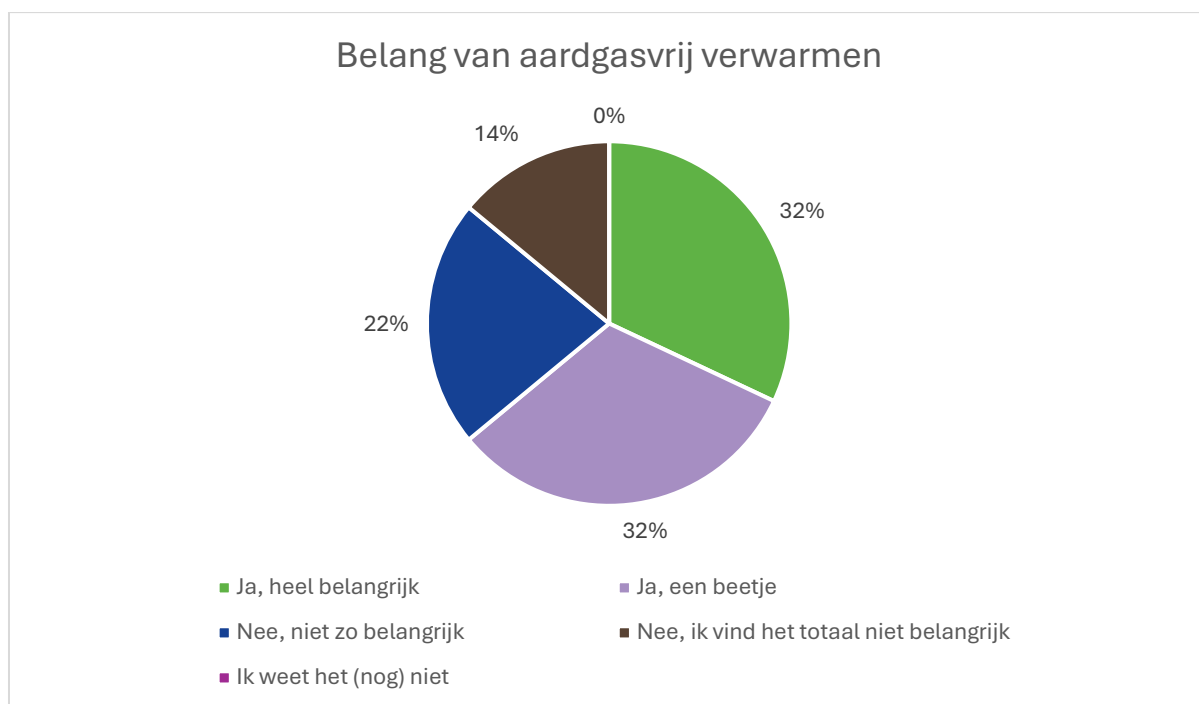
Deze vragen zijn waar mogelijk inidividueel beantwoord. De overige vragen worden beantwoord op de website en in volgende bewonersbijeenkomsten.

- Hoe gaan we om met de hoge kosten voor de verschillende maatregelen?
- Wordt er ook gekeken naar een warmtenet?
- CV ketel is aan vervangen toe: volledig elektrische of hyrbide warmtepomp aanschaffen?
- Is er in de aanpak aandacht problemen mbt de resonantie van de warmtepomp? Dan is een issue, bureen hebben namelijk last van de resonantie van een warmtepomp van andere bureen.
- Waarom van het gas af?!
- Komt er een plan om gezamenlijke zaken aan te pakken/in te kopen? Komt er een accu per plein om electriciteit op te slaan?

Aardgasvrij verwarmen

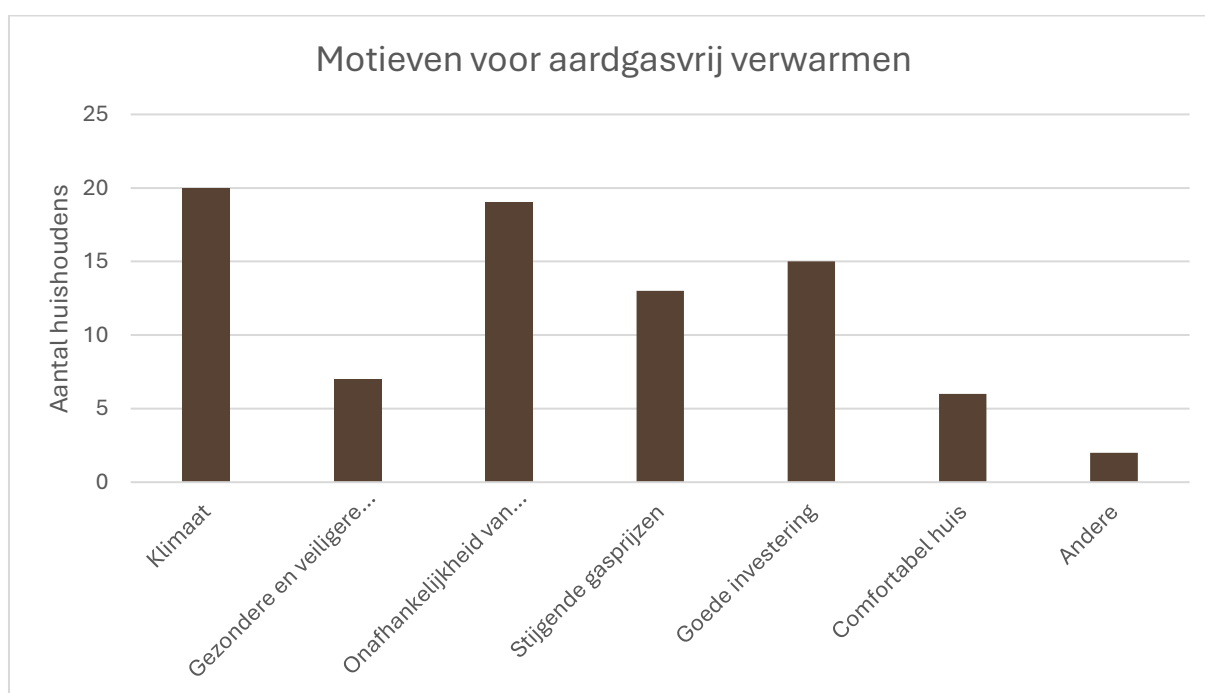
Belang van aardgasvrij verwarmen

Vindt u het belangrijk om in de toekomst uw woning aardgasvrij te verwarmen?	Percentage huishoudens
Ja, heel belangrijk	32%
Ja, een beetje	32%
Nee, niet zo belangrijk	22%
Nee, ik vind het totaal niet belangrijk	14%
Ik weet het (nog) niet	0%

Redenen aardgasvrij verwarmen

Waarom vindt u het belangrijk om in de toekomst uw woning aardgasvrij te verwarmen? 32 respondenten, vraag alleen getoond bij 'ja' op de vorige vraag Meerdere antwoorden mogelijk	Aantal huishoudens
Aardgas is slecht voor het klimaat	20
Aardgasvrij verwarmen draagt bij aan een gezondere en veiligere leefomgeving	7
Ik vind het belangrijk om onafhankelijk te zijn van buitenlands gas uit Rusland, Verenigde Staten, Noorwegen, Qatar, etc.	19
Dan heb ik niet meer te maken met (onvoorspelbaar) stijgende gasprijzen	13
Het is een goede investering in mijn woning	15
Het zorgt voor een comfortabel huis	6
Andere	2

Bezwaren aardgasvrij verwarmen

Waarom vindt u het niet belangrijk om uw woning aardgasvrij te verwarmen?

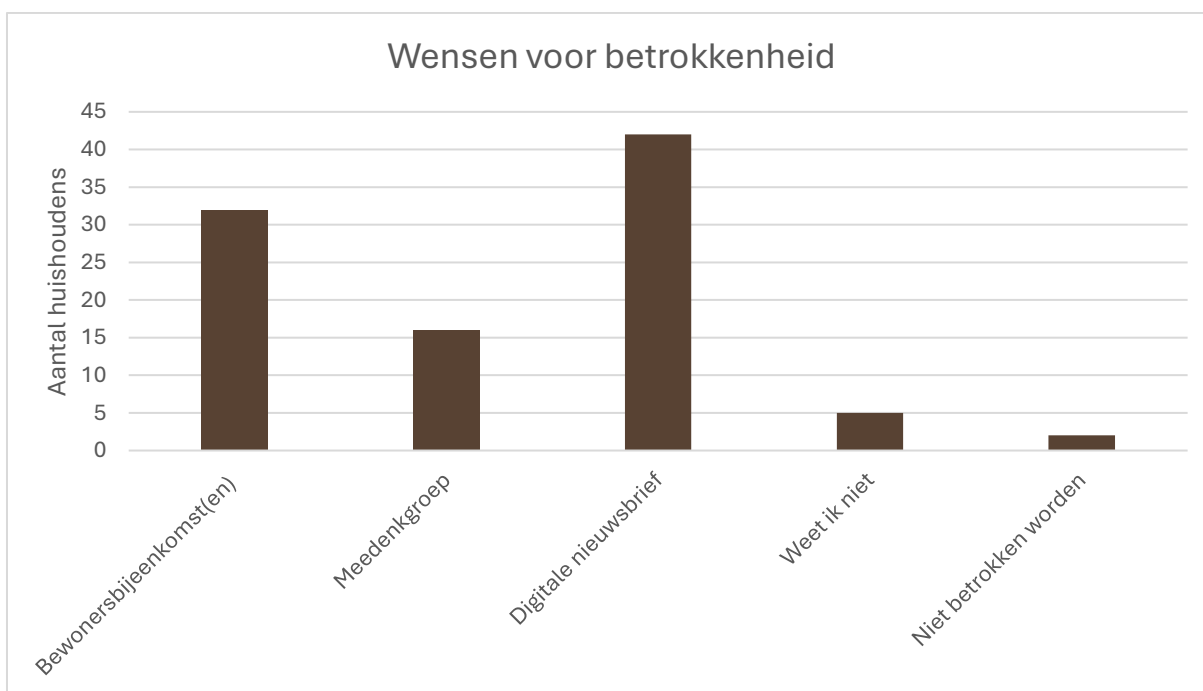
17 respondenten, alleen bij 'nee' op de vraag: vindt u het belangrijk om in de toekomst uw woning aardgasvrij te verwarmen?

- De kosten zijn (nog) onredelijk hoog / moeten volledig vergoed worden (4)
- Gas is duurzaam / relatief schoon (3)
- Door minder te stoken valt er meer energie te besparen (2)
- Aanschaf van warmtepomp, isolatiemateriaal en zonnepanelen is een onnodige verspilling van grondstoffen (2)
- Verduurzaming in Nederland heeft geen impact op het wereldklimaat (1)
- Een 'potdicht' huis is ongezond (1)
- Een warmtepomp is niet efficiënt omdat die altijd aan moet staan (1)
- Alternatieve warmteoplossingen maken gebruik van grijze stroom (1)
- Kerncentrales en SMR's zijn een betere oplossing (1)
- Er moet eerst een betrouwbaar elektriciteitsnet en prijsbeleid komen (1)
- Kosten en baten in relatie tot leeftijd (1)
- Clusterwoningen zijn niet afdoende isoleerbaar (1)
- Al een nieuwe cv-ketel met hybride warmtepomp aangeschaft (1)
- Warmtepompen maken lawaai (1)
- Bestaande leidingen kunnen gebruikt worden voor waterstof (1)

Wijkuitvoeringsplan

Wensen voor betrokkenheid

We gaan u de komende 2 jaar een aantal bewonersbrieven sturen. Hierin nodigen we u uit voor participatie bijeenkomsten en delen we nieuwe ontwikkelingen. Zijn er daarnaast andere manieren waarop u betrokken wilt worden? Meerdere antwoorden mogelijk	Aantal huishoudens
Bewonersbijeenkomst(en) bijwonen. Dit zijn bijeenkomsten voor alle bewoners waarin u uw vragen, zorgen en ideeën kunt delen.	32
Deelname aan de meedenkgroep. Dit zijn een aantal bijeenkomsten waarin we u vragen actief mee te denken en advies te geven.	16
Digitale nieuwsbrief ontvangen	42
Weet ik niet	5
Naast de bewonersbrieven wil ik niet geïnformeerd of betrokken worden	2

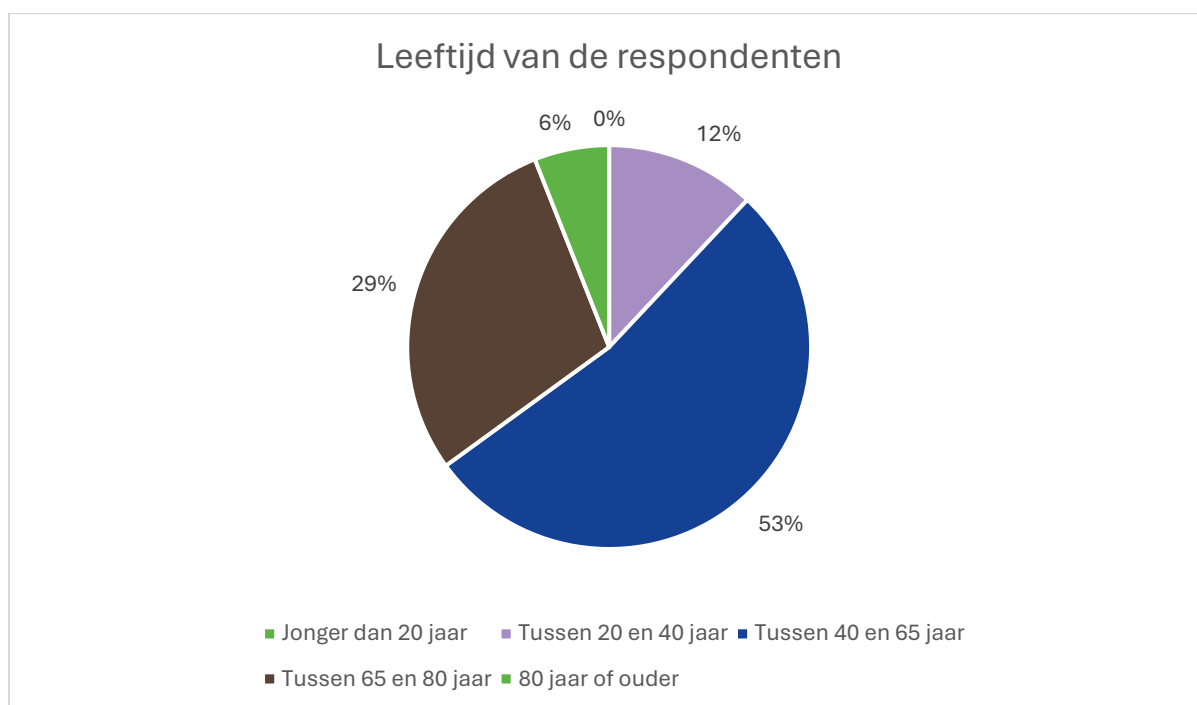
Zijn er andere manieren waarop u graag betrokken wilt worden of mee wilt werken aan dit project?

- Betrokken via werkgroep van het wijkinitiatief en/of als pleinambassadeur (2)
- Video
- Informatie uitoefenen
- Op de hoogte gebracht worden dmv kort verslag en voortgang
- Meedenken over efficiënt elektriciteitsgebruik (bijv. opladen auto) op de momenten dat er veel elektriciteit beschikbaar is

Daarnaast enkele reacties van bewoners die niet mee willen werken, waarvan een aantal aangeven niet achter het project te staan (3) of al op leeftijd zijn (1).

Leeftijden respondenten

Wat is uw leeftijd?	Percentage respondenten
Jonger dan 20 jaar	0%
Tussen 20 en 40 jaar	12%
Tussen 40 en 65 jaar	53%
Tussen 65 en 80 jaar	29%
80 jaar of ouder	6%

Algemene vragen en opmerkingen

Deze vragen zijn waar mogelijk individueel beantwoord. De overige vragen worden beantwoord op de website en in volgende bewonersbijeenkomsten.

De vragen en opmerkingen zijn geciteerd.

Vragen

- Zijn er al ideeën over het participatieproces en waar op de participatieladder mensen mogen meedenken?

- De woningen vallen voor een deel in een boringsvrije zone en hoe gaan we daar mee om?
- Willen jullie echt de strijd aan gaan met dit door onze strot heen te drukken?
- Waarom is gekozen om binnen de gemeente Renkum te starten met de Clusterwoningen en bijvoorbeeld niet de flats?
- Wie zijn "wij" nu eigenlijk?

Opmerkingen

- Ik vind het een belachelijk voorstel om gedwongen te worden tot uitgaven. Ik neem aan dat de gemeente alle kosten op zich neemt.
- Ik wil ook in de toekomst zelf kunnen beslissen over de temperatuur in mijn woning. Dus alternatieven welke niet aan dit driterium voldoen, dienen bij voorbaat te worden uitgesloten.
- Op dit moment is onze woning niet geschikt voor een warmtepomp (blijkt uit tests). De maatregelen om het huis voldoende geïsoleerd te krijgen zijn ingrijpend en het blijft de vraag of zelfs met maatregelen een warmtepomp een optie gaat zijn.
- Ik juich het initiatief toe, mits er ook een plan komt om houtkachels uit te faseren. Als huizen van het gas afgaan maar overstappen op een houtkachel, gaan we er zowel qua luchtkwaliteit als klimaat juist flink op achteruit (en kun je dus beter niets doen).
- Wij vinden het belangrijk onze energie/verwarming volledig in eigen handen te hebben/houden vanwege (slechte) ervaringen met stads- en blokverwarming.
- Het kostenaspect van voorzieningen is doorslaggevend, vooral als je maar weinig gas verbruikt. Zolang mensen vrij blijven zelf te kiezen is het allemaal prima.
- Belangrijk dat eigen beslissingsrecht in dit proces behouden blijft en niet dat de gemeente verplichtingen op gaat leggen.
- Ik vind dit initiatief 'van het gas af' geweldig, maar vrees voor (nog) meer houtstook in onze buurt. Ik zou graag zien dat de transitie naar duurzame energie hand in hand gaat met het ontmoedigen van houtstook omdat het ontzettend ongezond is en er broeikasgassen bij vrijkomen. Dan houd ik liever het huidige gasverbruik van de wijk in stand!
- Van het gas af is een mooi doel. Hierbij is vooral de laatste 10% gas erg lastig. Ik ben dan ook bij dit type woningen meer voor het doel 'beng', dus bijna van het gas af. Dat scheelt al heel veel gas en ook heel veel geld. Ik ben ook erg benieuwd naar welke oplossingen mogelijk zijn. Hier wil ik voorkomen dat vooral een maatregel gekozen worden die op papier mooi is (bijv. een warmtepomp; bij een slechte isolatie of afgiftesysteem is de COP/SPF bijna 1 en daarmee dus niet rendabel. Of bijv. een warmtenet waarbij je volgens het principe Niet Meer Dan Anders betaald; ofwel een prijs die gekoppeld is aan een gasprijs. Hierbij betaald de inwoner dubbel)
- Ik wil vooral dat er goed nagedacht wordt over wat wel en niet kan met aandacht voor het milieu, maar tegelijkertijd ook over de gevolgen van maatregelen voor gezondheid van de mensen en de technische gevolgen voor de woningen zodat er geen nadelige gevolgen zijn voor de mensen terwijl er wel voldoende gedaan wordt ter verbetering van het milieu.
- Ik hoop dat jullie de verwarmen met waterstofgas ook overwegen hier in de wijk.

Conclusie

De resultaten van de enquête onder de bewoners van de Clusterwoningen geven een waardevol, zij het niet volledig representatief, beeld van de huidige stand van zaken rond verduurzaming in de wijk. De inzichten geven richting voor het vervolg van het wijkuitvoeringsplan en het vormgeven van de participatie.

De meeste bewoners verwarmen hun woning nog met een cv-ketel op aardgas. Tegelijkertijd blijkt uit de antwoorden dat bijna alle huishoudens (94%) al maatregelen hebben getroffen op het gebied van isolatie en elektrisch koken. Er is een duidelijke bereidheid om verder te verduurzamen: bijna de helft van de respondenten wil vervolgstappen zetten, waarbij vooral een warmtepomp als serieuze optie wordt overwogen.

De grootste belemmeringen die bewoners ervaren zijn de hoge kosten, onduidelijkheid over welke maatregelen passend zijn, en twijfels over wat verduurzaming daadwerkelijk oplevert. Ook meer fundamentele zorgen komen naar voren, zoals gebrek aan vertrouwen in overheidsbeleid, technische complicaties zoals vochtproblemen en vergunningen, en vragen over de toekomstbestendigheid van gekozen maatregelen.

Over aardgasvrij verwarmen lopen de meningen uiteen. Een meerderheid (64%) vindt het belangrijk of heel belangrijk, vooral vanwege klimaatdoelen, geopolitieke onafhankelijkheid en voorspelbaarheid van energiekosten. Tegelijkertijd is er ook een kritische minderheid die twijfels uit over effectiviteit, betaalbaarheid en impact op gezondheid of leefcomfort. Dit onderstreept het belang van een zorgvuldige, transparante aanpak met oog voor diverse perspectieven.

Tot slot blijkt uit de enquête dat veel bewoners actief betrokken willen worden bij het vervolgproces, vooral via digitale nieuwsbrieven en bewonersbijeenkomsten. Een kleinere groep wil meedoen aan de meedenkgroep. Tegelijkertijd zijn er ook bewoners die zich niet willen laten betrekken of principieel tegen het project zijn. Deze uiteenlopende posities vragen om een participatieproces dat ruimte biedt aan zowel enthousiasme als zorgen en weerstand.